

היל הנדסה

רצו להרפות ממנו. שני התוחמים האני טומטיים החינניים נכנסו לפעולה, כש אחד מהם רצה לומר משהו מהיר יותר וסואן יותר מרעהו. הפסק אש! אריה העמיד פנים שהוא לא שמע את הפקודה, הוסיף

מזוא-המהירות, קדימה! נשקה החשוב ביותר של סירת טורפדו - המהירות.

הכוונת. המכשיר הקטן הקבוע מכון את הסירה למסרתה. יחד עם הסירה היא מכוונת גם את צינורות הטורפדו הקבועים על הסיפון.

מלחים בעיר. החברה מזמינים את שוש לנשף, אך היא עסוקה. אין דבר, יש אחרות.

13.55 סירת הטורפדו ניצבת תחתיה בקירבת החוף. המנועים פועלים במיני נימוס של סיבובים.

היו אלה הרגעים הנעימים ביותר. הרגעים האחרונים של הפסקת הצהריה. המלחים נחו. פיבקו היה שרוע על הרגשו, ומחשבותיו היו עסוקות ב"משהו נעים" - משהו רחוק מן התמ"רונים. הוא העביר את אצבעותיו ב"ג'ונגל הצהוב של שערו ונתחייך.

רפי, ידידו אויבו של פיבקו ומתחרהו כאיש טורפדו, היה שרוע על הדרגש שמלמטה ועסוק בעישון ובקריאה בש"בועון מצוייר. הם היו ידידים טובים. אף על פי שלא אמרו אפילו מלה טובה אחת זה לזה.

פיבקו לא היה מסוגל להבין את להי סתו של רפי אחרי קונצרט. הוא עצמו אהב רק ג'אז (מהיר ככל האפשר) והתפעל, לכל היותר, מן הנעימה של אורות הבמה. פעם לקח אותו רפי לקונצרט של יצירות מוצארט, והוא לא היה יכול לסלוח לו במשך חודשים רבים על הערב שבזבזו לריק.

נסים ירחי יצא אל הסיפון, גחן מעל לתוחת האנטי-מטוסי שלו ורקק לתוך המים. אחר שלח מבט לעבר קו החוף שהצטייר במרחק. עוד שלוש או ארבע שעות והיום יגמר. ניכנס ונרד אל החוף. עוד שלוש או ארבע שעות.

נסים היה רגיל לספור את השעות. הוא ידע שהן חולפות. לפני 20 חוד"ש, כאשר לבש את מדיו הכחולים לראשונה, נוראו לו השנתיים וחצי של השירות כתקופת זמן עצומה. הוא הח" ליש לפרק את התקופה לשעות - והזמן חלף במהירות. נסים למד את אמנות הצפייה. רק לחכות. למלא את כל הפקודות. לא להתחמק מכל תפקיד. לא להתנדב. לחכות בשקט. הוא למד גם לירוק לתוך המים. זה עזר.

14.00 התמרון מתחיל. המשימה היא להתקיף את כוח האוייב. לשלוח בו טורפדו ולחזור לבסיס. הכיוון: דרום דרום מערב. המהירות: 25 קשר.

צפירות קצרות, חורות וגשונות העי"רו את הצחת מחלומותיו. טרסור"המ" נועים גבר והפך לשאגה, רגליים עלו בסולמות, רצו על פני הסיפון.

אחר, שוב דממה. הכל ניצבו בעמ"דותיהם. רק המנועים שאנו.

14.15 כוח האוייב נראה מימין. הכיוון. מערב דרום מערב. המהירות 30 קשר. האלחוט יצא מכלל שימוש (אחד מתנאי התמרון) הסירה משתמשת באיתות דגלים, כדי לעמוד בקשר עם שאר סירות הפלגה.

אות חדש: לקרב היכון! נסים ואריה הסירו את מכסי הברונט מעל לתוחמים האנטי-מטוסי שלהם. פיבקו ורפי חשפו את צינורות הטורפדו וניצ"בו בקצותיהם. האתח, שלום גרטה, ניצב ליד התורן הקצר כשהוא אוזן בדגלים הצבעוניים, והתבונן לאחור, לעבר הצלקת המלבינה שהשארה ה"סירה על פרוצו הכחול של הים. המי"ם נע ללא שאון מסביב לראשי התורן, בגששו אחרי מטוסי אויב, ופתע נעצ"תחתיו.

14.27 מטוסי אויב נראו מימין. המ"ירות: 35 קשר. הסירה נעה בקו עקלתון.

דקות מספר - ואחר כך פקודה: "תוחמים אנטי מטוסיים - אש!" מלה זאת היתה האובה על נסים ואריה יותר מכל. האצבעות לחצו על ההדק, לא

מכשיר ראדאר. מגלה כיוון ומרחק -

דיין הוא הולך וגדל. הדרישות המוצגות לחיל ההנדסה גדלות בהתאם. הבטיה שלנו היא כיצד למלא דרישות אלה. ערב. להב נמצא בבית. הוא יושב בכור"סה עמוקה ומעשן (להב הינו מעשן מושבע). הוא פותח ספר מתימטיקה. הוא למד מתימטיקה באוניברסיטה בירושלים. הוא מוסיף לחבב אותה, ועוסק בה בזמנו הפנוי. אולם הלימודים לא סיפקו את שאיפת היצירה שלו.

בשובו לירושלים, לא זכה להב ליהנות במשך זמן רב משקט. עם פרוץ המלחמה, הצטרף לחיל ההנדסה המלכותי, בילה שנים תמימות בקירנאיקה, איטליה ובגליה. היה זה בית-ספר טוב.

שנת 1946 לא הביאה בכפיה את השקט. ירחשים הגנה. ואחר כך ה"29 בנובמבר, ספרי"המתימטיקה נשאר על הכוננית. שוב מדים, אולם הפעם אחרים: חיל ההנדסה של צה"ל נולד.

"...כל אדם המשרת כיום בחיל ההנדסה הוא פלס..."

פארוק הוא עולה חדש מעיראק. הוא היה שרוע על מיטתו בדירה קטנה בנתניה, לא עשה דבר, האדון לרדיו. בערבים היה הולך לקולנוע. יום אחד קבל מכתב שקרא לו ל-התייצב לשרות צבאי.

עתה נע פארוק על פני השדה, חיסט ב"אדמה בקלילות ובזהירות בדקר ארוך ודק. הוא השאיר מאחוריו שביל לבן וצר, כדי לאפשר לאלוהיו ללכת בעקבותיו עם מגלה"המוקשים.

על מחצו בצבצה זיעה. הוא זכר את דב"רי מדריכו: "בטיפול בחומרי-נפץ אפשר לטעות רק פעם אחת". הוא זכר גם את טעותו האחת של נתן אלבז, האיש שפרק רימונייד באהלן.

פארוק רצה לשוב הביתה, לנתניה. שם חיכו לו הרדיו והמיטה הנוחה. שם לא היו פארוק שנא מוקשים. הוא המשיך בדרכו, על פני השדה הבלתי-נידוע. כשהדקר הארוך נתון בידו הפשוטה.

"כל פלס חייב להיות בעל נסיון כל שהוא בענייני הנדסה. כל קצין, המשרת באחת מיח"ר דות חיל ההנדסה יש לו תפקיד כפול: קצ"ם כל, עליו להיות קצין שדה רגיל של חיל-הרגלים. אך יחד עם זאת, עליו לדעת לגצל את נסיונו האורחתי ואת ידיעתו האורחית - בתנאי קרב.

לפעמים יש לו גם תפקיד שלישי. זה קורה לעתים קרובות. עליו להיות, חוץ מ"הכל, מורה.

אנו משתדלים להכניס לשורותינו אנשים בעלי נטיה לעניינים טכניים וחיוני טכני. ל"רוב אלה שוליות שעבדו בכל מיני בתי-מלא"כה טכניים. בצבא הם ממשיכים ללמוד את מקצועם.

אנו חוזרים ואומרים: הצבא אינו בית ספר. אולם למעשה הדבר כך. ודוקא בית ספר טוב, טכנאים ומודדים רבים יצאו מש"רותינו. אף לא לאחד מהם חסרה עבודה בחיים האזרחיים.

אולם גם אנחנו הרוחנו בעסק, לא פחות מן האנשים עצמם. האיש יישאר שלנו. בחיל-המילואים. הוא מתקדם במקצועו בחייו ה"אזרחיים. אנו זוכים כפרי התקדמות זו.

כל קצין אוהב את יחידתו. כן גם אני. אולם לא אומר שיחידתנו עומדת במרכז הצבא כולו והכל בנוי מסביבה. אנו רק מ"שרתים את כל הזקוקים לנו. והכל זקוקים לנו.

כל יחידה בצבא זכתה בנצחונות במל"חמת העצמאות. גם אנו יכולים להתפאר בכמה נצחונות משלנו. אולם אין ספק ש"שינו שני דברים בעלי חשיבות מכרעת: פתיחת דרך בורמה לירושלים והדרך לעוגיה אל חפיר על פני חולות הלוצה ורוחביה.

"כאשר נחתמה שביתת-הנשק, הוסיף חיל-ההנדסה לבנות במלוא הקצב.

שביל החתחתים של מעלה העקרבים הפך לדרך רחבה ונוחה.

מכוניות משא כבדות נעות בין סוים ועין גדי, מקום שם יכלו כעבר לנוע רק גמלים.

דרך חדשה לאילת הבקיעה את לב ה"מדבר.

אנו נוספים לבנות."

ילדים בונים מצודת-חול על שפת-הים. הם עובדים בהתלהבות, עוזרים זה לזה. בונים יותר ויותר גבוה. כאשר גואה הים, הם מתבוננים בגלים הסוחפים את מצודתם. יש בזה תענוג מוזר. ההרס גורם תענוג לא פחות מן הבניין.

"התפקיד העיקרי של חיל ההנדסה הוא לבסוף אפשרות תנועה לכוחותינו התוקפים ולשכל את תנועת האויב.

"תפקידנו הוא גם לספק מי...". אילת, קיץ 1949. מ"ה"ה"ס זורמים דרך מכשירי-הסינון של חיל ההנדסה, המטהרים מים מזוהמים, או מ"מלח, והופכים אותם למי-שתיה.

"...להבטיח תנאי-חיים בעלי מינימום של בטחון ונוחיות... בדרך-כלל עלינו להקריב את הנוחיות למען הבטחון..."

קן מכונית-יריה בחזית חפירות. חייל מח"לף את הזקף. הזקף זוחל מתוך החפירה אל מנהרה קטנה, מבוצרת מבפנים על ידי שקי-חול ולוחות המתכת. הוא יישן בארגז זה עד שיבואו להחליפו.

"...אין צורך לומר שאנו בנינו גם את

"זהירות, מוקש!" אליהו לנצנר גילה את המוקש. דוד גולדוסרר מוציא אותו.

אחרי האימונים. דוד מתעניין במכתבו של פארוק. טוביה מצא בדיחה בשבועון.

הביצורים והמקלטים האנטי-מטוסיים. "מה הם צרכינו ודרישותינו בכל הנוגע לחיל ההנדסה? אני מתכוון במקרה של מלחמה."

"אנו זקוקים לציוד מכני כבד. כבד יותר ורב יותר. זהו הנשק שינצח במלחמת-ה"ה הנדסה המודרנית. אולם הנשק הסודי הוא האנשים היודעים כיצד להפעילו... חיל ההנדסה הינו ענף צבאי עתיק, אולם רק במשך ארבעים השנים האחרונות קפץ קפי"צה גדולה קדימה, עבר דרך גדולה מזו של כל מאות השנים הקודמות שבכל אחת מהן השתתפו חילות ההנדסה.

לדוגמה - מ"1914 עד 1954 גדל מש"קל כלי-הרכב בדרכים מ"3 ל"90 טון. וע"